

Maan,

roos, vis

Ook tijdens een bevalling is taal van groot belang

Ageeth Rosman is verloskundige, onderzoeker aan het Erasmus MC en docent aan de Hogeschool Rotterdam.

Bij een bevalling is goede communicatie onmisbaar, dat weet verloskundige Ageeth Rosman als geen ander. Ze ontmoet veel cliënten met lage gezondheidsvaardigheden en geeft haar studenten 'taalontwikkeland' les.

'Wij hebben het in mijn vakgebied niet specifiek over laaggeletterdheid. Wij spreken over 'lage gezondheidsvaardigheden' en daar valt laaggeletterdheid onder.' Het probleem van laaggeletterdheid ziet Ageeth niet alleen bij mensen met een migratieachtergrond, maar ook bij mensen die in Nederland zijn geboren en opgegroeid. 'Wanneer ik tijdens een consult twijfel of de patiënt laaggeletterd is, test ik dat. Dan geef ik bijvoorbeeld onze flyer op zijn kop. Als je kan lezen en schrijven, draai je dat blad om. Maar als je laaggeletterd bent, herken je de letters niet helemaal. Dan probeer je het zo te lezen. Ik weet dan meteen of laaggeletterdheid een rol speelt.'

Verdiepingstraject

De masteropleiding Physician Assistant Klinische Verloskunde, waar Ageeth lesgeeft, bestaat nu tien jaar. De opleiding van tweeënhalf jaar is een verdiepingstraject voor afgestudeerde klinisch verloskundigen. Met deze opleiding kunnen en mogen studenten meer taken verrichten dan verloskundigen die deze opleiding niet hebben gevolgd.

De opleiding bestaat uit modules. Er komen verschillende thema's aan bod, zoals culturele verschillen, huiselijk geweld, psychiatrie en verslavingszorg. Een van de modules is 'psychosociale zorg'. 'De lessen gaan ook over lage gezondheidsvaardigheden. Daar valt laaggeletterdheid onder, maar ook horen, zien, voelen en non-verbale communicatie zijn van belang. Studenten leren hoe ze praktische kennis kunnen delen, ze doen aan rollenspelen, werken aan counseling en gespreksvaardigheden. En ze leren hoe je een netwerk kunt opbouwen met andere zorgverleners.'

Taalontwikkeland lesgeven

'Taal betekent voor mij: je gevoelens kunnen uiten, ontspanning, sociale contacten en kennis delen. Dat laatste doen we ook met onze studenten', legt Ageeth uit. Volgens de visie van de Hogeschool Rotterdam geven Ageeth en haar collega's 'taalontwikkeland' les. Dat betekent dat zij studenten op een aantal manieren helpen bij de ontwikkeling van taal. Ook leren zij hen over het belang van taal in het dagelijks leven. 'Als wij veel spel- en grammaticafouten in teksten zien, corrigeren wij die en geven wij het advies aan de student om hieraan te werken. We leren studenten ook te kijken naar de context van de patiënt en de rol van taal daarin. We leren hen dat taal voor iedere patiënt een andere rol heeft, waardoor ook communicatie bij iedereen anders is. Studenten moeten leren hier oog voor te hebben.'

Maan, roos, vis

Ageeth begint haar lessen ook vaak met een 'Maan, Roos, Vis'-test. 'Dat doe ik bij het leertraject Onderzoeksvaardigheden en statistiek. Dat is voor veel verloskundigen een moeilijk vak, omdat ze vaak de betekenis niet kennen van statistische termen. Dan laat ik op het scherm een maan, een roos en een vis zien en vraag ik de studenten om de bijpassende woorden in te vullen. Jij weet meteen waar het over gaat en wat je moet invullen, toch? Maar zonder de plaatjes kunnen het net zo goed drie vierkantjes zijn. Door die test zien de studenten in dat tekens of letters op een scherm pas gaan leven als je de betekenis kent. Daar moet je ook rekening mee houden in je communicatie naar cliënten.'